न म्रियते न जीवतिस्म ॥ ध्रुवंनुसीताम्रियतइति क्वचित्पाठः ॥ तत्रहेतुर्यथेति यतइत्यर्थः ॥२ ॥ स्वशीलं पातिव्रत्यं प्रतिदुष्टकर्मणाप्रतिइष्टंदुष्टं कर्म यस्य तेन सकलसज्जना नर्थकारिणेत्यर्थः ॥ आर्यपथे आर्याणां पतिव्रतानां मार्गे ॥ ३ ॥ रावणस्यानुरागात्स्त्रीवधदोषाद्वातद्वधेऽप्रवृत्तावपि स्वयमेवभयान्नष्टेत्याह ॥ विरूपेति ॥ दीर्घाणि विरूपाणि दर्शनानि यासांताः ॥ दीर्घपदेन कर्मधारयोवा ॥ राक्षसराजयोषितः तदाज्ञाकारिणीः ॥४॥ पौरुषं समुद्रलंघनरूपपराक्रमसाध्यं प्रयोजनं ॥ कालं विदृत्य सुग्रीवकृतं काल

सचिंतयामासततोमहाकपिःप्रियामश्यत्रघुनंदनस्यतां ॥ ध्रुवंनसीताम्रियतेयथानमेविचिन्वतोदर्शनमेतिमैथिली ॥ २ ॥ साराक्ष सानांप्रवरेणबालास्वशीलसंरक्षणतत्परासती ॥ अनेननूनंप्रतिदुष्टकर्मणाहताभवेदार्यपथेपरेस्थिता ॥ ३ ॥ विरूपरूपाविकृताविव र्चसोमहाननादीर्घविरूपदर्शनाः ॥ समीक्ष्यताराक्षसराजयोषितोभयाद्विनष्टाजनकेश्वरात्मजा ॥ ४ ॥ सीतामदृष्ट्वात्वनवाप्यपौरुषं विदृत्यकालंसहवानरैश्वरैः ॥ नमेस्तिसुग्रीवसमीपगागतिःसुतीक्ष्णदंडोबलवांश्ववानरः ॥ ५ ॥ दृष्टमंतःपुरंसर्वंदृष्टाराक्षसयोषितः ॥ नसीतादृश्यतेसाध्वीवृथाजातोममश्रमः ॥ ६ ॥ किंनुमांवानराःसर्वेगतंवक्ष्यंतिसंगताः ॥ गत्वातत्रत्वयावीरकिंकृतंतद्वदस्वनः ॥ ७ ॥ अदृष्ट्वाकिंप्रवक्ष्यामितामहंजनकात्मजां ॥ ध्रुवंप्रायमुपाशिष्येकालस्यव्यतिवर्तने ॥ ८ ॥ किंवावक्ष्यतिवृद्धश्वजांबवानंगदश्वसः ॥ गतंपारंसमुद्रस्यवानराश्वसमागताः ॥ ९ ॥

मतिक्रम्य सुग्रीवसमीपं गम्यते यथा सा गतिर्मार्गोनास्ति तत्रहेतुः सुतीक्ष्णेति ॥५॥६॥ अस्तु सुग्रीवसमीपगमन वार्ता ॥ अंगदादिसमीपगमनमपि दुर्लभमित्याह ॥ किंन्विति ॥ किन्तु वक्ष्यंतीति चिंतां कृत्वा पुनर्विचार्य यद्वक्तव्यं तत्त्वयमेवानुवदति ॥ गत्वेत्यादि ॥ वदस्व इतिवक्ष्यंतीत्य र्थः ॥ ७ ॥ किंप्रवक्ष्यामि तान्प्रतीतिशेषः ॥ नकिमपीत्यर्थः ॥ यदेवमतोध्रुवमिति ॥ कालस्य सुग्रीवकल्पितस्य व्यतिवर्तने अतिक्रमे ॥ ८ ॥ किंवावक्ष्यति मांधिक्करिष्य तीत्यर्थः ॥ समागतामिलिता अन्येवानराश्वधिक्करिष्यंति ॥ ९ ॥